

Bruksela, 7 marca 2023 r.
(OR. en)

7119/23

COH 26
FIN 289
RELEX 314
ELARG 19
POLGEN 26
DEVGEN 51

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Data:	7 marca 2023 r.
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	6564/23
Dotyczy:	Sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 27/2022 pt. Wsparcie UE na rzecz współpracy transgranicznej z państwami sąsiadującymi: udzielono cennej pomocy, lecz realizację działań rozpoczęto z dużym opóźnieniem, a ich koordynacja wymaga usprawnienia – Konkluzje Rady (7 marca 2023 r.)

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie sprawozdania specjalnego Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nr 27/2022 pt. „Wsparcie UE na rzecz współpracy transgranicznej z państwami sąsiadującymi: udzielono cennej pomocy, lecz realizację działań rozpoczęto z dużym opóźnieniem, a ich koordynacja wymaga usprawnienia” zatwierdzone przez Radę (ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu) na jej 3935. posiedzeniu w dniu 7 marca 2023 r.

KONKLUZJE RADY

**w sprawie sprawozdania specjalnego Trybunału Obrachunkowego nr 27/2022 pt.
„Wsparcie UE na rzecz współpracy transgranicznej z państwami sąsiadującymi: udzielono
cennej pomocy, lecz realizację działań rozpoczęto z dużym opóźnieniem, a ich koordynacja
wymaga usprawnienia”**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ:

- 1) Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE sporządzone przez Europejski Trybunał Obrachunkowy (dalej zwany „Trybunałem”) sprawozdanie specjalne nr 27/2022 oraz odpowiedzi Komisji Europejskiej (dalej zwanej „Komisją”) i Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (ESDZ) odnoszące się do tego sprawozdania;
- 2) POTWIERDZA, że współpraca transgraniczna jest jednym z podstawowych elementów europejskiej polityki sąsiedztwa, wspierającej państwa sąsiadujące na zewnętrznych granicach Unii Europejskiej, i DOSTRZEGA jej znaczenie dla zacieśniania stosunków dobrosąsiedzkich, odnotowując przy tym specyfikę, szczególne warunki geograficzne i różne stopnie rozwoju państw sąsiadujących pod względem politycznym i instytucjonalnym;
- 3) ODNOTOWUJE, że Trybunał ocenił, czy wsparcie UE w ramach programów współpracy transgranicznej w latach 2014–2020 finansowanych za pośrednictwem Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa było skuteczne pod względem poprawy współpracy terytorialnej ponad granicami zewnętrznymi UE. Spośród 15 programów Trybunał dokonał oceny trzech największych programów realizowanych w regionach północnych, wschodnich i południowych i skoncentrował się na następujących kwestiach:
 - czy programy te były ukierunkowane na jasno określone potrzeby i priorytety, wspólne dla regionów położonych wzdłuż zewnętrznych granic, i czy stanowiły uzupełnienie innych programów finansowanych przez UE;
 - czy wybór i realizacja projektów były skuteczne i efektywne;
 - czy Komisja i instytucje zarządzające w skuteczny sposób korzystały z mechanizmów monitorowania i oceny oraz czy wyciągnęły wnioski na przyszłość, z myślą o usprawnieniu zarządzania programami w latach 2021–2027;

- 4) UZNAJE, że wyniki i zalecenia z tej kontroli mają być pomocne przy opracowywaniu i wdrażaniu programów Interreg NEXT proponowanych na okres finansowania 2021–2027;
- 5) ZACHĘCA do wymiany najlepszych praktyk i pełnego wykorzystania odpowiednich źródeł pomocy technicznej, w tym instrumentu pomocy technicznej i wymiany informacji (TAIEX);
- 6) ODNOTOWUJE ustalenia zawarte w sprawozdaniu, a w szczególności że:
- finansowane ze środków unijnych programy współpracy transgranicznej z państwami sąsiadującymi na lata 2014–2020 zapewniły adekwatne i wartościowe wsparcie dla regionów po obu stronach zewnętrznej granicy UE, zapewniające równomierne rozmieszczenie geograficzne beneficjentów projektów;
 - w ramach programów, które poddano ocenie, określono priorytety i wybrano cele tematyczne, które odpowiadały potrzebom regionów przygranicznych; wybrano i przeprowadzono w sposób skuteczny, efektywny i przejrzysty;
 - partnerzy i zainteresowane strony licznie uczestniczyli w opracowywaniu i wdrażaniu programów współpracy transgranicznej z państwami sąsiadującym;
 - można usprawnić koordynację operacyjną z innymi programami finansowanymi ze środków UE, a także zwiększyć spójność z politykami, inicjatywami i strategiami makroregionalnymi;
 - ramy monitorowania po zakończeniu projektów muszą być bardziej ukierunkowane na wyniki i uwzględniać trwałość rezultatów;
 - w ramach ustawodawczych na lata 2021–2027 uwzględniono wnioski wyciągnięte z poprzednich okresów programowania;

- 7) **PODZIELA** opinię Komisji wyrażoną w jej odpowiedziach na ustalenia i zalecenia zawarte w sprawozdaniu Trybunału, w szczególności w następujących kwestiach:
- programy współpracy transgranicznej z państwami sąsiadującymi umożliwiły współpracę, która nie miałaby miejsca lub musiałaby stawić czoła trudnościom natury politycznej;
 - Trybunał wskazał pewne uchybienia, jeśli chodzi o włączanie programów współpracy transgranicznej z państwami sąsiadującym do ogólnych ram Interreg w obrębie polityki spójności w okresie 2021–2027 i odnośnych ram ustawodawczych, takie jak późne rozpoczęcie programów, niedociągnięcia w monitorowaniu lub niewystarczający dostęp do narzędzi umożliwiających zgłaszanie nadużyć w państwach spoza UE;
 - uproszczenie procedury dla dużych projektów infrastrukturalnych należy uznać za korzystne;
 - Interreg stanowi wyjątkową okazję dla Ukrainy i Republiki Mołdawii, którym przyznano status krajów kandydujących do UE, by bezpośrednio uczestniczyć w programach objętych zarządzaniem dzielonym;
 - wszystkie działania UE w zakresie współpracy z Rosją i Białorusią, w tym przygotowanie programów współpracy na lata 2021–2027, zostały zawieszone;
- 8) **PODKREŚLA**, że państwa członkowskie i ich regiony graniczące z Rosją i Białorusią, a także te graniczące z Ukrainą i Republiką Mołdawii mierzą się ze szczególnymi wyzwaniami gospodarczymi i społecznymi w związku z toczącą się rosyjską wojną napastniczą Rosji przeciwko Ukrainie, i **UWAŻA**, że wyzwania te należy dokładniej przeanalizować, tak by można było je w odpowiedni sposób przezwyciężyć;

9) PRZYJMUJE DO WIADOMOŚCI zalecenia Trybunału i w związku z tym ZWRACA SIĘ do Komisji, by:

- zwiększyła zaangażowania ESDZ i delegatur UE w prace komitetów zajmujących się programowaniem i monitorowaniem Interreg NEXT;
 - umożliwiła organom zajmującym się zwalczaniem nadużyć finansowych z krajów spoza UE zgłaszanie potencjalnych nieprawidłowości bezpośrednio poprzez system zarządzania nieprawidłowościami;
 - zapewniła wskazówki dotyczące monitorowania trwałości rezultatów po zakończeniu realizacji projektów.
-